

Kiránduljunk körültekintően!

Szabadtéri programok után javasolt a kullancsok miatt önellenőrzést végezni

Egy kimerítő, élményekben gazdag kirándulás után nincs is jobb érzés, mint hazaérni – ám a jól megérdemelt pihenés mellett ne feledkezzünk meg arról, hogy este fürdőzés után alaposan vizsgáljuk át a testünket, hogy minél hamarabb felfedezhessük az erdőből esetlegesen hazahozott apró „potyautasokat.” **A kullancsok ugyanis koratavasztól késő őszig lesben állhatnak, és a gondos odafigyelés, a zárt ruházat, valamint a kullancsriasztó sprayk ellenére is előfordulhat, hogy a vérszívó utat talál a bőrünkhöz. Ez nem csak kellemetlen, de kifejezetten veszélyes is lehet, ugyanis a közönséges kullancsok számos betegség terjesztői lehetnek.**¹

A kullancsok leggyakrabban az erdőben, valamint a bokros-fás, sűrű aljnövényzettel rendelkező területeken fordulnak elő. Kiemelendő azonban, hogy városi környezetben is megtalálhatóak, többek között parkokban, családi házak kertjében, illetve a magas fűvel benőtt, elhanyagoltabb területeken érdemes odafigyelni.¹ Mindezek alapján nem túlzás azt állítani, hogy a szabadtéri aktivitások extra odafigyelést igényelnek mind a gyermekek, mind a felnőttek számára, hogy a kullancsok által terjesztett fertőzéseket elkerüljük. A gyerekek azért lehetnek nagyobb kockázatnak kitéve, mert az élősködők jellemzően az aljnövényzetben élnek, amely egymagasságban van a kisebb gyerekekkel. A kullancsok rendszerint a hajas fejbőrön, a hajlatokban – hónaljban, könyök- és térdhajlatban, lábujjak között – szeretnek megpiheni. Sokat segíthet, hogy ha ilyen területen járunk, figyelmesek vagyunk, különféle kullancsriasztó készítményekkel (spray, krém stb.) védekezünk, illetve zárt ruházatot viselünk.

Milyen betegségeket terjeszthetnek a kullancsok?

A kullancsokat vektoroknak nevezzük, mert világszerte számos emberi és/vagy állati fertőzést képesek állatról emberre átvinni. Hazánkban a két legfontosabb betegség, melyeket a hazai közönséges kullancs terjeszt, az FSME- vírus*² által okozott agyvelőgyulladás és a Lyme-kór, melyet egy baktériumfertőzés idézhet elő.

A vírusos agyvelőgyulladás az esetek jelentős részében tünetmentes, de előfordulhat, hogy 7-14 napos lappangási időt követően, enyhe betegségi tünetek (láz, fejfájás, izomfájdalom, rossz közérzet, étvágytalanság, émelygés, hányinger, hányás stb.) jelentkeznek, majd néhány nap múlva a panaszok megszűnnek, teljes a gyógyulás. A veszélye abban rejlik, hogy minden ötödik betegnél egy második, lázzal és a központi idegrendszer gyulladásával (rossz közérzet, magas láz, erős fejfájás, a nyak merevsége, hányás, tudatzavar, izombénulás) járó szakasz is követi az elsőt, a csípés utáni 3-4. héten. A betegség ilyenkor kórházi ellátást és esetenként intenzív kezelést igényel. Specifikus vírus-ellenes terápiája nincs, azonban a fertőzés védőoltással megelőzhető.¹

A Lyme-kór legjellegzetesebb, az esetek 60-80 százalékában előforduló klinikai tünete a vándorló bőrpír (erythema migrans), amely általában 7-10 napos (de minimum 48 órás) lappangási idő után, a csípés helyén jelentkezik. A bőrlenéséget kísérheti enyhe helyi fájdalom, égő érzés, ritkán viszketés, de felléphetnek nem specifikus tünetek (pl. magas láz, gyengeség, fejfájás, izom- és ízületi fájdalom, esetleg nyirokcsomó-duzzanat), valamint idegrendszeri tünetek is. Igen ritkán súlyosabb idegrendszeri szövődmény is kialakulhat. Megfelelő antibiotikummal általában jól gyógyítható, védőoltással azonban jelenleg nem megelőzhető betegség.¹

A fentieknél ritkább, szintén kullancsok által közvetített betegség a humán babesiosis, a humán monocytás ehrlichiosis, a humán granulocytás anaplasmosis, a tibola, a krími-kongói vérzéses láz, valamint a tularémia.¹

Hogyan szedjük ki a kullancsot?

Ha észrevettük bőrünkben a kullancsot, azonnal szedjük ki! Fontos, hogy ne nyomjuk szét a testét, óvatosan távolítsuk el. Sose használjunk olajat, ecetet, mert az állat ugyan belefullad, de a sok következtében az addig kiszívott vér egy részét is visszajuttatja a szervezetünkbe, az esetlegesen fertőzött gyomorvadászkával együtt. Az eltávolításához egy vékony hegyű csipesz a legalkalmasabb (gyógyszertárakban megvásárolhatjuk), amellyel anélkül foghatjuk meg a kullancsot, hogy az utótestét összenyomnánk. Ha sikerült megragadni az élősködőt, határozott mozdulattal húzzuk ki a bőrből. Az nem okoz problémát, ha a szívókorongja bennszakad a bőrünk alatt, mert az néhány nap alatt távozik.

Jó, ha tudjuk:

1. Nem mindegyik kullancs hordoz fertőző betegséget, ám Európában, így Magyarországon is élnek különböző kórokozóval fertőzött kullancsok.
2. Az élősködők jellemzően az aljnövényzetben élnek, onnan másznak fel a ruházatra, lábunkra és nem a fákról potyognak ránk.
3. Az FSME*-vírus okozta kullancsencephalitisnek nincs vírusellenes gyógyszeres terápiája, azonban védőoltások alkalmazása segíthet a fertőzés megelőzésében.¹

Referenciák:

*FSME-vírus: Frühsommer Meningoenzephalitis Virus, kullancsencephalitis vírus

1. NNK Lakossági tájékoztató a kullancsokról Elérhető: <https://www.nnk.gov.hu/index.php/jarvanyugyi-es-infekciokontroll-foosztaly/141-lakossagi-tajekoztatok/altalanos-tajekoztatok/1078-tajekoztato-a-kullancsokrol>

Utolsó megtekintés: 2022.05.20.

2. FSME: Risikogebiete in Deutschland (Stand: April 2011), Epidemiologisches Bulletin 17/2011 RKI, 2. Mai 2011/Nr. 17.

Elérhető: https://www.rki.de/DE/Content/Infekt/EpidBull/Archiv/2011/Ausgaben/17_11.pdf?__blob=publicationFile

Utolsó megtekintés: 2022. május. 20.

Pfizer Gyógyszerkereskedelmi Kft.

1123 Budapest, Alkotás u. 53. MOM Park, "A" épület

Tel.: 06-1-488-3700, www.pfizer.hu

Lezárás dátuma: 2022. 05.24.

PP-TCV-HUN-0006

OGYÉI engedélyszám: OGYÉI/33437-2/2022